

โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ด้านการบำรุงรักษาสภาพเครื่องจักร

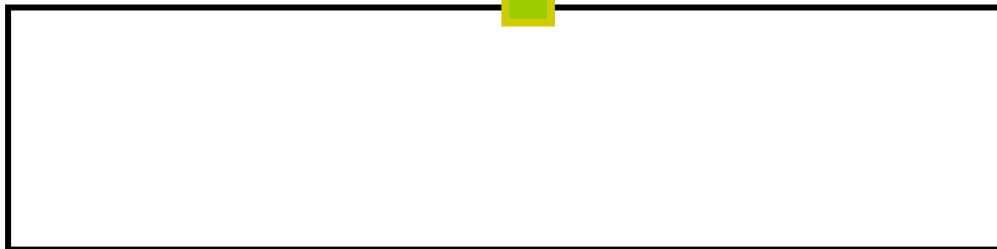
การวางแผนการบำรุงรักษา

บทความโดย

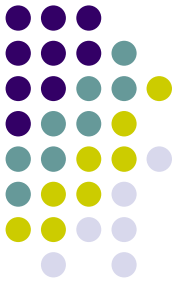
รศ. สมชาย พวงเพ็ชร์

เงิน	MONEY
วัสดุ	MATERIALS
คน	MEN
เครื่องจักร	MACHINES
การตลาด	MARKETING
กรรมวิธีผลิต	METHODS
การบริหาร	MANAGEMENT

LABOUR INTENSIVE INDUSTRY
CAPITAL INTENSIVE INDUSTRY

การผลิต → **PRODUCTION** → (การควบคุมการผลิต)

PRODUCTION (P)

คุณภาพ → **(Q) QUALITY** → **QUALITY CONTROL**

ต้นทุนการผลิต → **(C) COST** → **COST CONTROL**

กำหนดเวลาส่งของ → **DELIVERY CONTROL**

DELIVERY(D)

ความปลอดภัย → **(S) SAFETY** → **ENVIRONMENT**

การพัฒนาบุคลากร → **(M) HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT**

ประสิทธิภาพการผลิตในอุตสาหกรรมการผลิต

คำว่าประสิทธิภาพการผลิต ประสิทธิภาพ หรือ ผลผลิต

คำทั้งหมดมีความหมายเดียวกันที่แปลจากคำว่า “PRODUCTIVITY”

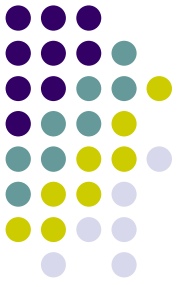
Productivity เป็นตัววัดหรือเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงผลของการผลิตในเชิงอุตสาหกรรม รวมไปถึงการผลิตในด้านอื่นๆ เช่น การผลิตในเชิงอุตสาหกรรม รวมไปถึงการผลิตในด้านอื่นๆ เช่น การผลิตทางด้านเกษตรกรรม การให้บริการ เป็นต้น การวัดประสิทธิผล อาจจะเป็นการวัดเฉพาะองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือในกลุ่มของธุรกิจหรือกิจกรรม เช่น ประสิทธิภาพของ อุตสาหกรรมเหล็ก ประสิทธิภาพของการปลูกข้าว หรือการวัดประสิทธิผลโดยรวมทั้งประเทศ การผลิตที่มี **Productivity** สูง คือการผลิตที่ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูง และมีการใช้ทรัพยากรการผลิตทุกชนิดอย่างมีประสิทธิภาพ

$$\text{Productivity} = \frac{\text{Output}}{\text{Input}}$$

แนวทางที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

1. ปรับปรุงส่วนต่างๆ ของปัจจัยการผลิต
2. ต้นทุนการผลิต
3. กรรมวิธีผลิต
4. เครื่องจักร
  - ประสิทธิภาพ หรือสมรรถนะของเครื่องจักรและอุปกรณ์
  - การใช้เครื่องจักร
  - การบำรุงรักษาเครื่องจักร
  - ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร
5. จุดคุ้มทุน
6. การออกแบบผลิตภัณฑ์
7. เทคโนโลยี
8. พลังงาน
9. การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

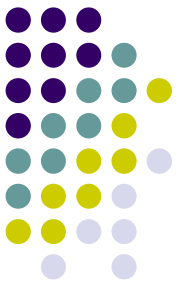
การบำรุงรักษา คือ

การทำ การดำเนินการ การจัดการ กับ เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานผลิตหรืองานบริการ ให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ความหมายของ “เต็มประสิทธิภาพ” คือ

- ให้เครื่องจักรมีอายุการใช้งานยาวนาน
- เครื่องจักรมีสมรรถนะสูงตลอดอายุการใช้งาน
- เครื่องจักรพร้อมที่จะใช้งานได้ตลอดเวลา
- มีความคงทน ความปลอดภัยในการใช้งานสูง
- ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเครื่องจักรต่ำ
- เหตุขัดข้องของเครื่องจักรเป็น “ศูนย์”
- Down Time เป็น “ศูนย์”

ประวัติความเป็นมาของงานบำรุงรักษา

เริ่มจากทำ *Breakdown Maintenance (BM)* คือ รอให้เสียแล้วจึงซ่อม

- ***Preventive Maintenances (PM)***

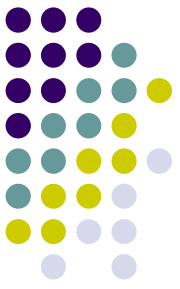
การบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Time Based) เริ่มทำในประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ.1920 และเริ่มในประเทศญี่ปุ่นปี ค.ศ.1950 ในประเทศสหรัฐฯ เริ่มที่บริษัท General Electric (GE)

- ***Corrective Maintenance (CE)***

การบำรุงรักษาเชิงแก้ไขปรับปรุง ประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มปี ค.ศ. 1950 ประเทศญี่ปุ่นเริ่มปี ค.ศ.1955

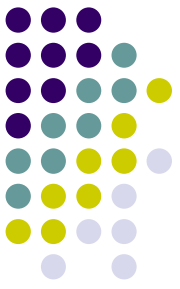
- ***Productive Maintenances (PM)***

การบำรุงรักษาที่วิผล = PM+BM+CM ในประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มปี ค.ศ. 1954 ที่บริษัท GE ในประเทศญี่ปุ่นเริ่ม ค.ศ. 1960

- *Maintenance Prevention (PM)* การป้องกันการบำรุงรักษา เริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกาปี ค.ศ.1960
- *Reliability* ความน่าเชื่อถือได้ เริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1962
- *Predictive Maintenance* หรือ *Condition Base* หรือ *On-Condition* เริ่มในประเทศอเมริกาปี ค.ศ.1968 ประเทศญี่ปุ่นเริ่ม ค.ศ.1980
- *Total Productive Maintenance (TPM)* คือการบำรุงรักษาที่ทุกคนมีส่วนร่วม

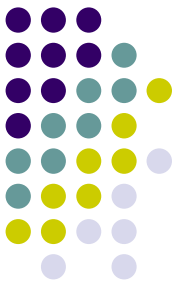
MP = Maintenance Prevention

หมายถึงการออกแบบหรือดำเนินการ (การเลือกซื้อ การจัดซื้อ) ให้ได้เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหรืองานบริการให้มีการบำรุงรักษาน้อยที่สุด หรือออกแบบให้ง่ายต่อการบำรุงรักษาและมีค่าใช้จ่ายบำรุงรักษาน้อยที่สุด หรือมี Life Cycle Cost ที่ต่ำสุด

TPM = การบำรุงรักษาที่ทุกคนมีส่วนร่วม

การบำรุงรักษาทีละผล (การบำรุงรักษาแบบป้องกัน + CM + BM)+MP+QC Circle + การบำรุงรักษาด้วยตนเอง (Autonomous Maintenance)+ Life Cycle Cost

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิต

1. การทำงานต้องหยุดชะงักเนื่องจากเกิดการเสียหายอย่างกะทันหันของเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตอันเป็นผลให้ทำงานไม่เสร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้ อันเป็นผลให้
  - ส่งของให้ลูกค้าไม่ทัน
  - ต้องวางแผนผลิตใหม่
  - ต้องทำงานล่วงเวลาหรือทำวันหยุด
  - ต้องเร่งซ่อมส่วนที่เสียหรือชำรุด
2. ความไม่เที่ยงตรงของเครื่องจักรอุปกรณ์ทำให้เครื่องจักรทำงานผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนและผลิตไม่ได้คุณภาพ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิต

3. เครื่องจักรอุปกรณ์เสื่อมโทรมและไม่ได้รับการบำรุงรักษา

- ทำให้สิ้นเปลืองเชื้อเพลิงและพลังงาน
- น้ำมัน น้ำมันเชื้อเพลิง
- เกิดการชำรุดและสึกหรอเร็วขึ้น
- ต้องซ่อมแซมมากและเสียเวลาช่อมานาน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิต

4. เครื่องจักรเสียหายมากต้องซ่อมแซมนาน

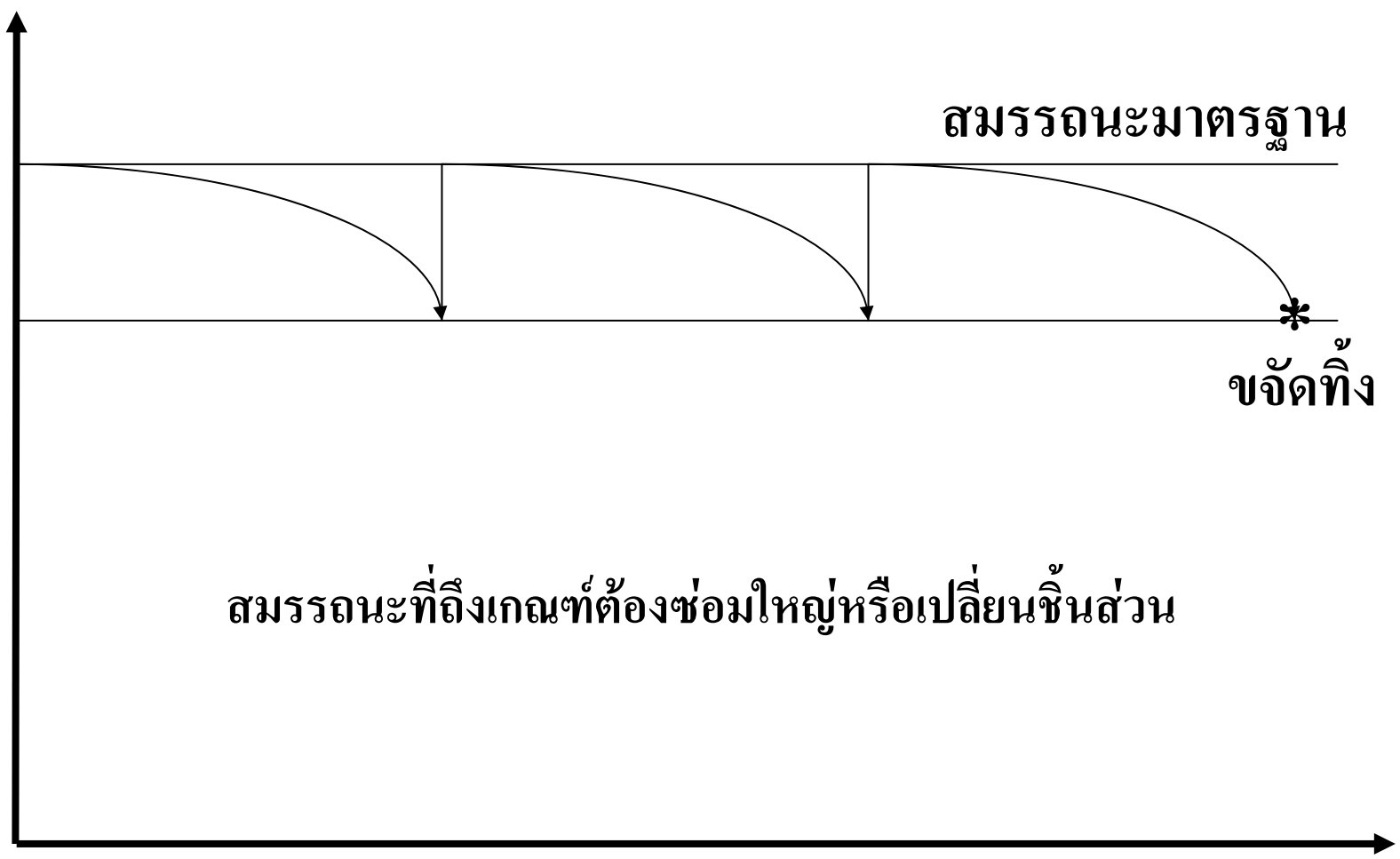
- เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมมาก
- เสียเวลาซ่อมนานและต้องใช้คนจำนวนมาก

5. เกิดอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากเครื่องจักรชำรุด

- ทำให้สูญเสียทรัพย์สิน และชีวิต
- เสียขวัญและกำลังใจ

สมรรถนะ

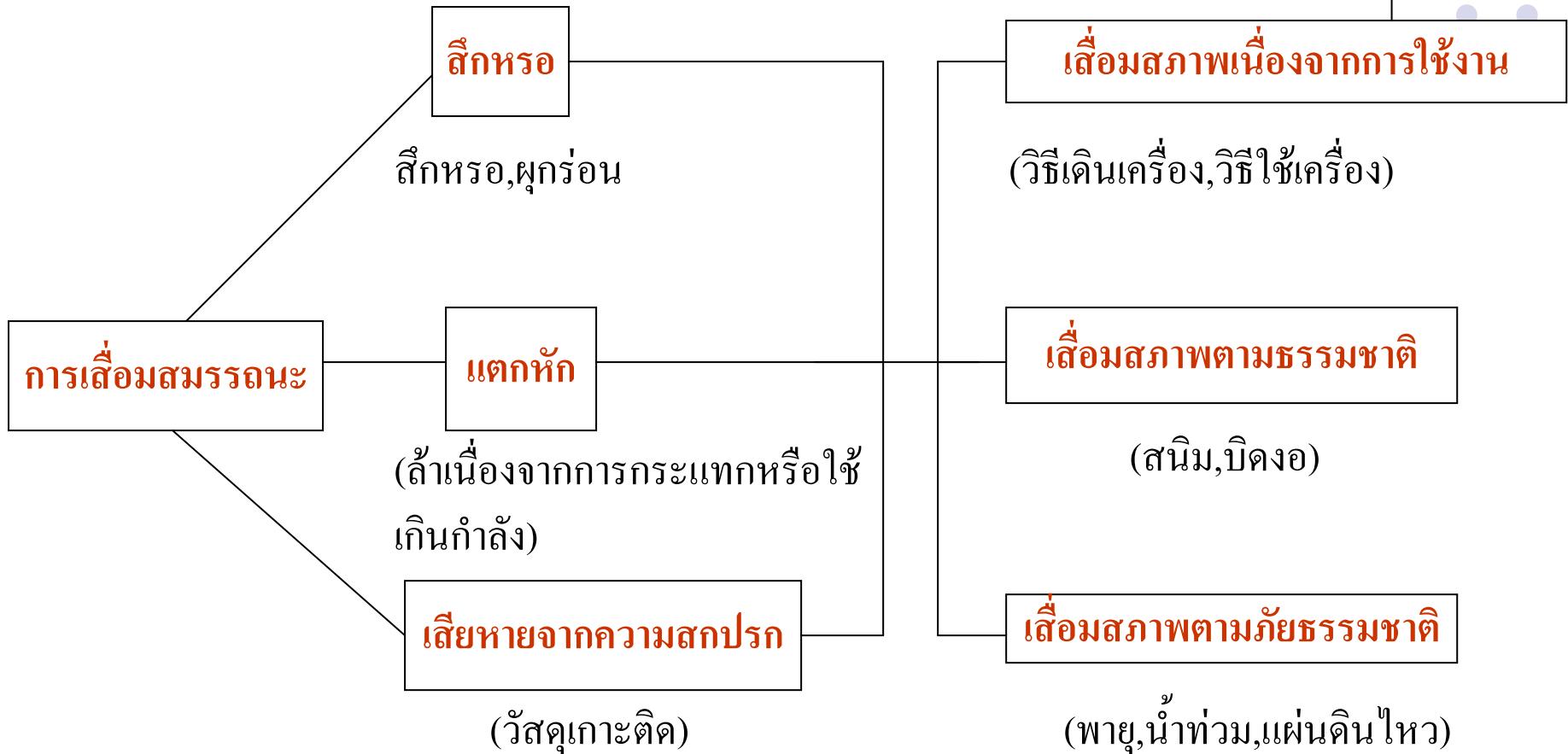
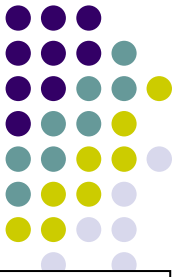
สมรรถนะมาตรฐาน

ขจัดทิ้ง

สมรรถนะที่ถึงเกณฑ์ต้องซ่อมใหญ่หรือเปลี่ยนชิ้นส่วน

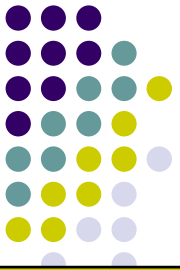
เวลา

สาเหตุของการเสื่อมสมรรถนะของเครื่องจักร

จาก “วิธีบำรุงรักษาเครื่องจักร” โดย SEIICHI NAKAJIMA

ประเภทการเชื่อมสมรรถนะ

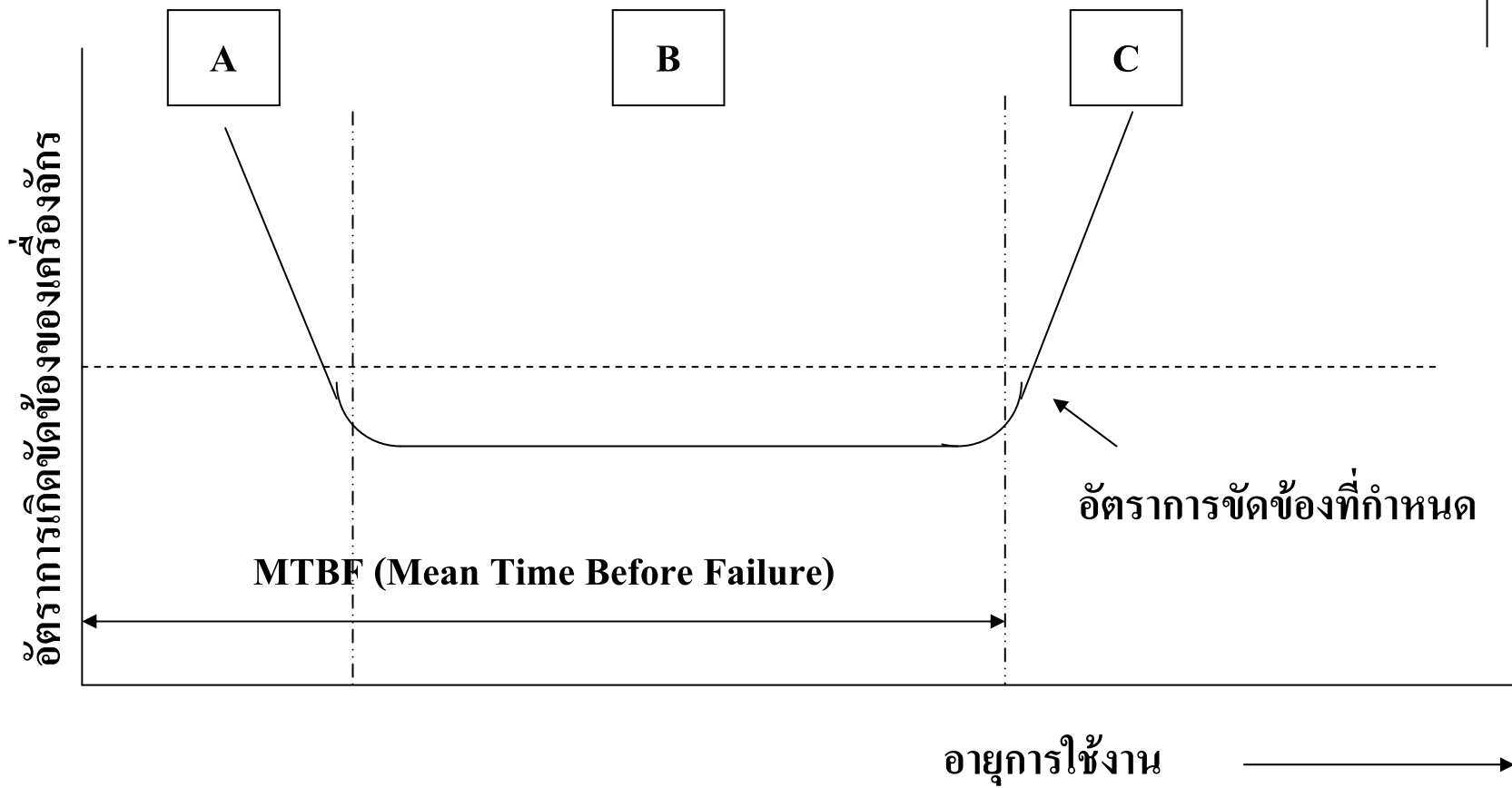
ประเภท	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
แบบสมรรถนะ ตกต่ำ	ระหว่างที่เครื่องจักรทำงานอยู่ สมรรถนะด้านต่างๆ เช่น จำนวนผลิต ความละเอียดแม่นยำ หรือ ประสิทธิภาพของกำลังไฟฟ้า ไอน้ำ ฯลฯ ค่อยๆ ตกต่ำลงเรื่อยๆ	<ul style="list-style-type: none"> -เตาปฏิกรณ์ -คอมเพรสเซอร์ -บ่อแยกสารเคมี ด้วยไฟฟ้า -เครื่องจักรต่างๆ

ประเภทการเสื่อมสมรรถนะ

ประเภท	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
แบบการขัดข้อง อย่างกะทันหัน	ลักษณะที่เครื่องจักรหยุดที่เครื่องจักรเนื่องจาก โครงสร้างบางส่วนเสียหายอย่างกะทันหัน สามารถแก้ไขได้โดยการเปลี่ยนชิ้นส่วนที่ชำรุด	-เพลลาของ เครื่องจักรขาด -สายไฟขาด -ถึงความดันลม รั่ว

Bath – tub Curve

A

การตัดขั้นระยะแรก

- การออกแบบผิดพลาด
- ออกแบบดีแต่สร้างหรือติดตั้งไม่ดี
- ใช้ไม่เป็นหรือใช้ไม่ถูก

B

การตัดข้อเป็นครั้งคราว

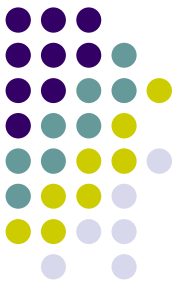
- ดูแลบำรุงรักษาไม่ดี
- ไม่มีแผนงานการบำรุงรักษา
- ไม่มีการตรวจเช็ค
- หล่อลื่นไม่ดี

C

การตัดข้อเนื่องจากการ

เสื่อมสภาพ, หมดอายุใช้งาน

- ถึงคราวหมดอายุต้องซ่อมใหญ่
หรือยกเครื่อง

เครื่องจักรและอุปกรณ์จะสามารถทำงาน ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับ

การใช้งาน

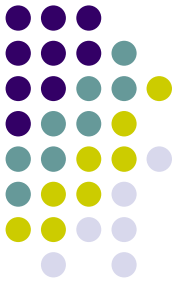
ผู้ใช้

- ใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสม
- ฝึกใช้ให้ถูกต้อง
- ไม่ให้เกินกำลัง

สภาวะการใช้งาน

- อุณหภูมิการใช้งานและ
อุณหภูมิสภาพแวดล้อม
- ความชื้น และฝุ่นละออง
- สารเคมี

การบำรุงรักษา

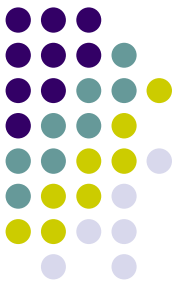

เกี่ยวข้องโดยตรงกับฝ่ายบำรุงรักษา พนักงานบำรุงรักษา และผู้ที่ควบคุมดูแลเครื่องจักร

- มาตรฐานการบำรุงรักษา
- การตรวจสอบ
- การปฏิบัติตามแผนงานการบำรุงรักษา
- การปรับปรุงให้ง่ายต่อการบำรุงรักษา
- การหล่อลื่น
- การปรับปรุง RELIABILITY

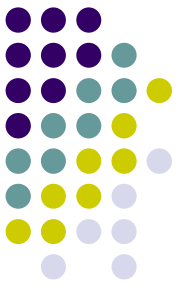
ความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายบำรุงรักษา กับฝ่ายผลิตเป็นสิ่งสำคัญ

หลักปฏิบัติของงานบำรุงรักษา

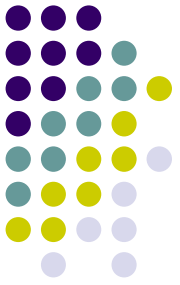
1. ป้องกันการเสื่อมสภาพกะทันหันของเครื่องจักร และอุปกรณ์
2. การตรวจสอบ (Inspection) และการวัดความเสื่อมสภาพของเครื่องจักร และอุปกรณ์โดยสม่ำเสมอ
3. ยึดอายุการใช้งานของเครื่องจักรและอุปกรณ์ ซึ่งได้แก่การใช้เครื่องจักร ให้ถูกต้อง ถูกวิธี ไม่ให้เกินกำลัง การหล่อลื่นถูกต้องและสม่ำเสมอ
4. การทำให้เครื่องจักรอุปกรณ์ที่เสีย หรือชำรุดกลับคืนสู่สภาพเดิม โดยเร็ว
5. การขจัดการบำรุงรักษา คือการทำการบำรุงรักษาให้ง่ายและสะดวก

หลักปฏิบัติของงานบำรุงรักษา

6. การปรับปรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ให้คงหรือมีสภาพและสมรรถนะสูงขึ้น และง่ายต่อการบำรุงรักษา
7. มีการจัดการเรื่องอะไหล่ ชิ้นส่วน และวัสดุซ่อมบำรุงอย่างมีประสิทธิภาพ
8. ดำเนินการบำรุงรักษาให้เป็นไปตามแผนงานบำรุงรักษาที่ได้วางไว้
9. ดำเนินการบำรุงรักษา และงานซ่อมแซมโดยยึดหลักความปลอดภัย

การบำรุงรักษาในเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance)

การบำรุงรักษาประจำ

(ประจำวัน ประจำสัปดาห์)

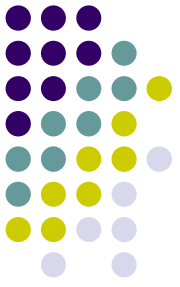
การทำความสะอาด

การหล่อลื่น

การปรับแต่งอย่างง่าย

การตรวจสอบประจำวัน

การเปลี่ยนชิ้นส่วนง่ายๆ

การตรวจสอบ
(INSPECTION)

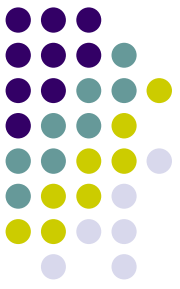
- การตรวจสอบสภาพโดยทั่วไป
- เช่นการตรวจสอบแรงดัน ตรวจสอบอัตราการใช้ไฟ ตรวจสอบอุณหภูมิ ฯลฯ
- ตรวจสอบแนวโน้มการเสื่อมของเครื่องจักร
- อุปกรณ์เช่นการผูกกร่อน การสึกหรอ
- การรั่วซึม การสั่นสะเทือน

การซ่อมแซม

- การเปลี่ยนชิ้นส่วนตามกำหนดเวลา
- การปรับแต่ง
- การวิเคราะห์เหตุขัดข้องของเครื่องจักร

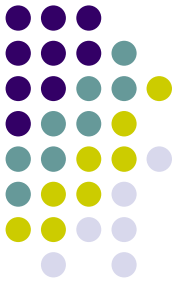

การหล่อลื่น

- การหล่อลื่นต้องเป็นไปตามกำหนดอย่างเคร่งครัด ตามที่กำหนดไว้ใน
- Repair Manual หรือจากประสบการณ์
- ใช้สารหล่อลื่นให้ถูกต้องและได้มาตรฐานตามที่ได้ระบุไว้ใน Repair Manual
- เลือกสารหล่อลื่นให้เหมาะสมกับสถานะการใช้งาน เช่นสถานะของอุณหภูมิของ
- การใช้งานสถานะแวดล้อม เช่นฝุ่นละออง สารเคมี และสถานะของ
- Extreme Pressure

งานต่างๆของการบำรุงรักษาในเชิงป้องกัน

การตรวจสอบสภาพโดยทั่วไป

- มีแบบฟอร์มการตรวจ และการจดบันทึก (Check Sheet)
- มีการตรวจตามระยะเวลาที่กำหนด
- รายงานความผิดปกติจากการตรวจ

การตรวจแนวโน้มของความเสื่อม

- มีอุปกรณ์และเครื่องมือตรวจที่ได้มาตรฐาน
- ความชำนาญของผู้ใช้เครื่องมือและการวิเคราะห์ค่า

การเปลี่ยนชิ้นส่วนและการซ่อมแซมหลังเหตุขัดข้อง

รวมทั้งการเปลี่ยนชิ้นส่วนตามกำหนดเวลา

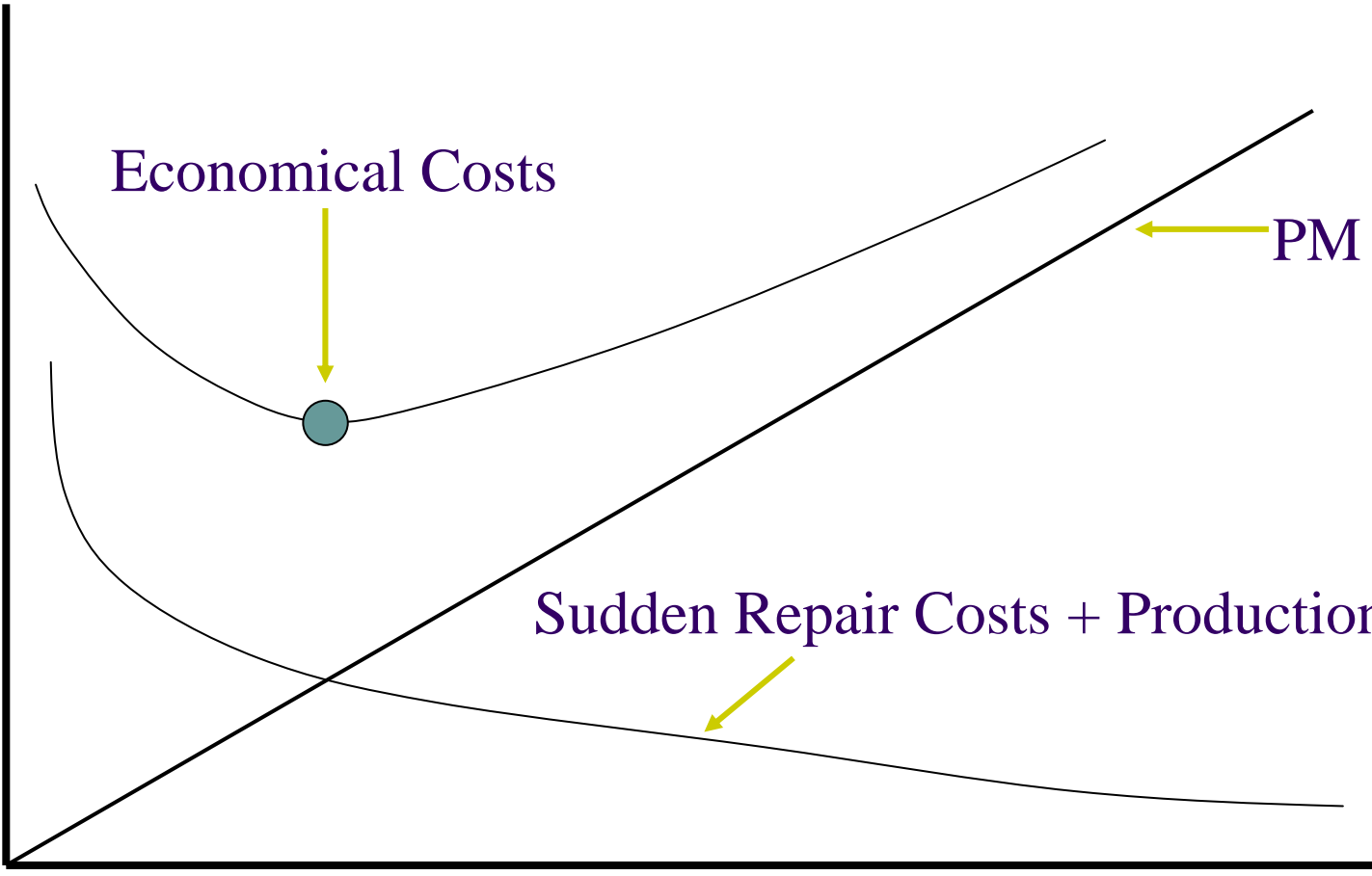
- มาตรฐานและวิธีการซ่อม
- ขั้นตอนการถอดประกอบต้องถูกต้อง หรือเป็นไปตามที่ระบุไว้ใน

Repair Manual

- อะไหล่ต้องถูกต้องและได้มาตรฐาน
- เครื่องมือที่ใช้ถอดประกอบต้องได้มาตรฐาน
- มีการตรวจสอบหลังการซ่อมหรือการเปลี่ยนชิ้นส่วน
- เวลาที่ใช้ในการซ่อมหรือการเปลี่ยนชิ้นส่วน

Cost

Economical Costs

PM Cost

Sudden Repair Costs + Production Loss

0

Degree Of Maintenance

TPM

ผู้บริหารระดับสูง

กำหนดนโยบาย

Input

Output

เครื่องจักรและอุปกรณ์

P,Q,C,D,S,M

20%

75%

5%

ฝ่ายผลิต

ฝ่ายบำรุงรักษา

ฝ่ายอื่นๆ

•Operators

•ไฟฟ้า

•จัดซื้อ

•เครื่องกล

•บัญชี

•Electronics

•การเงิน

•Instruments

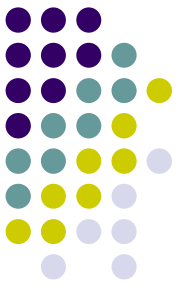
•การตลาด

•อุตสาหกรรม

•บุคคล

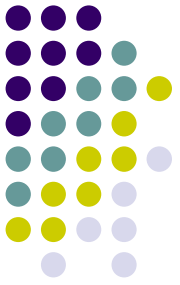

ผลของการทำการบำรุงรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ

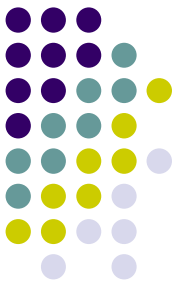
- ลดจำนวนเหตุขัดข้องของเครื่องจักรและอุปกรณ์ เหตุขัดข้องรวมถึงที่ทำให้ต้องหยุดผลิตทั้งหมด หยุดเพียงบางส่วน หรือไม่หยุด
- ลดความเสียหายจากการที่เครื่องหยุด ความเสียหายจากเครื่องหรืออุปกรณ์ชำรุด
- ลดค่าใช้จ่ายของงานบำรุงรักษา
- สามารถควบคุมการจัดอะไหล่ ชิ้นส่วน และวัสดุที่ใช้ในงานซ่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อะไหล่พร้อม ไม่ขาด ไม่ต้องเก็บอะไหล่ไว้มากๆ นานๆ)

ผลของการทำการบำรุงรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ

- เพิ่มประสิทธิภาพในงานบำรุงรักษา
- ลด Down-Time
- ลดอุบัติเหตุ
- ลดต้นทุนการผลิต
- เพิ่ม Productivity ของระบบผลิตและขององค์กร

คำศัพท์ทั่วไปในงานบำรุงรักษา

- Fixed-Time Maintenance

การบำรุงรักษาตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้แน่นอน (ทำตามแผนงานบำรุงรักษา)

- Run-To-Failure

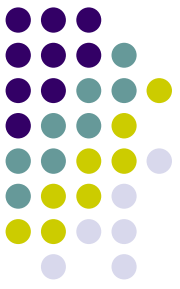
ใช้จนพัง หรือจนชำรุดแตกหัก (Breakdown Maintenance)

- On Condition or Condition Base Maintenance

การบำรุงรักษาตามสภาพของเครื่องจักร

ต้นทุนในงานบำรุงรักษา

- ต้นทุนการชำรุดขัดข้อง และงานซ่อม [BM] ประกอบด้วย

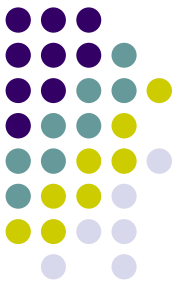
1. ต้นทุนในการแก้ไขซ่อมแซม การแก้ไขและซ่อมแซมให้เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้งานผลิตกลับสู่สภาพเดิม
2. ต้นทุนความเสียหายจากการชำรุดขัดข้อง
3. ต้นทุนที่เกิดจากความสูญเปล่าของทรัพยากรการผลิต
4. ต้นทุนของโอกาสในการทำรายได้
5. ต้นทุนการดำเนินงาน และการบริหารงานซ่อม

ต้นทุนในงานบำรุงรักษา

- ต้นทุนงานบำรุงรักษาเชิงป้องกัน [PM]
  1. ต้นทุนในงานบำรุงรักษาประจำ ได้แก่ การทำความสะอาด การตรวจสอบประจำวัน การหล่อลื่น การปรับแต่ง
  2. ต้นทุนในการตรวจสอบ (Inspection)
  3. ต้นทุนในการเก็บข้อมูล และจัดระบบสารสนเทศ
  4. ต้นทุนการดำเนินการ และบริหารงานบำรุงรักษาเชิงป้องกัน

ต้นทุนในงานบำรุงรักษา

- ต้นทุนเพื่อการปรับปรุง
  1. ต้นทุนการวางแผนปรับปรุงงานบำรุงรักษา การปรับปรุงความสามารถในงานบำรุงรักษา Corrective Maintenance และ Maintenance Prevention
  2. ต้นทุนในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และการปรับปรุงระบบงาน
  3. ต้นทุนในการส่งเสริม และผลักดันงานบำรุงรักษา
  4. ต้นทุนในการดำเนินงาน และการบริหาร

แนวทางการลดต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายในงานบำรุงรักษา

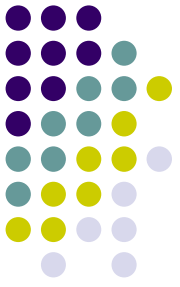
หรือ

- ต้นทุนการชำรุดขัดข้อง และงานซ่อมแซม *BM*

Breakdown Maintenance

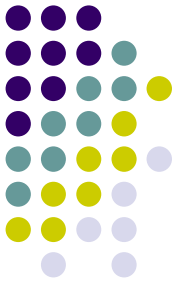
1. มาตรฐานงานซ่อมแซม ได้แก่ การถอดประกอบ มาตรฐานเครื่องมือซ่อม
2. มาตรฐานงานหล่อลื่นประจำ
3. การใช้เครื่องจักร และอุปกรณ์ให้ถูกต้อง ใช้ให้ถูกต้อง ไม่ใช่เกินกำลัง
4. เข้มงวดในงานตรวจเช็คประจำวัน (ลดการเสียหายหนัก)

ปัญหาที่ต้องคำนึงถึงก่อนการจัดซื้อเครื่องจักร

1. การออกแบบเพื่อ Functions การใช้งาน
2. การออกแบบเพื่อการบำรุงรักษาเครื่องจักร
3. การออกแบบเพื่อความน่าเชื่อถือของเครื่องจักร
4. การผลิต การติดตั้ง
5. Life Cycle Cost
6. ตัวอย่างการใช้งานที่อื่นๆ

ระบบควบคุมเครื่องจักร

1. ขั้นตอนการจัดซื้อจัดหา

2. ขั้นตอนการใช้งาน

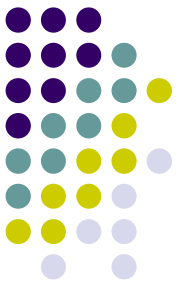
3. ขั้นตอนการขจัดทิ้ง

4. การควบคุมอะไหล่

จำนวน

ความหลากหลาย

การวางแผน (Planning) คืออะไร

- การวางแผนเป็นความพยายามที่จะให้ได้มาซึ่งแผน (Plans) ได้แก่ แผนแม่บท (Master Plan) และแผนดำเนินงาน หรือแผนปฏิบัติการ (Procedure) เพื่อใช้เป็นแนวทางที่จะดำเนินธุรกิจให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ฉะนั้นในการวางแผนจะได้สิ่งสำคัญสองประการ คือ แผนแม่บทหรือแผนหลัก และแผนดำเนินการ

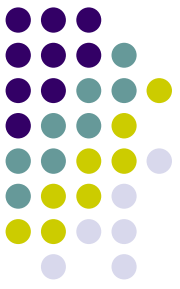
แผนคืออะไร

- แผน คือ กระบวนการหรือขั้นตอนที่จะใช้ในการบริหารงาน หรือการดำเนินงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย ที่ได้วางไว้และสอดคล้องกับนโยบายขององค์กร การวางแผนต้องใช้ทั้งความรู้และประสบการณ์ในการวิเคราะห์ถึงสิ่งที่คิดว่าจะเป็นไปได้ หรือสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น แล้วกำหนดวิธีที่ถูกต้องเพื่อให้การดำเนินการตามแผนมีความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพสูงสุด
- แผนจึงเป็นสิ่งที่ต้องทำให้เกิดขึ้นก่อนที่จะดำเนินการ หรือทำธุรกิจใดๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลดีในอนาคต แผนจะเป็นแผนที่ดี และมีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ของแผนจะต้องชัดเจน และมีความเป็นไปได้สูง

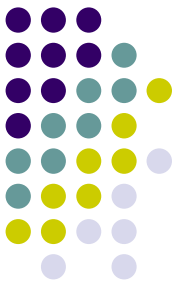

วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

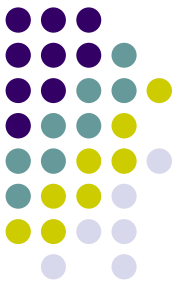
- วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายจะต้องแสดงให้เห็นจุดหมายอันชัดเจนของกิจกรรมที่จะทำ และจะต้องระบุให้เห็นผลงานที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การกำหนดวัตถุประสงค์สามารถทำได้สองแนวทาง คือ
    1. เป็นเป้าหมายที่กำหนดมาจากผู้บริหารระดับสูง เช่น ผู้จัดการ ผู้ว่าการ หรือผู้อำนวยการ เป็นต้น โดยที่ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายแล้ว มอบให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้วางแผน
    2. ผู้วางแผนต้องกำหนดวัตถุประสงค์เอง แล้วนำเสนอผู้บังคับบัญชา เพื่ออนุมัติหรือเห็นชอบแล้วจึงดำเนินการวางแผนต่อไป
- ไม่ว่าใครจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ก็ตาม จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม และเป็นไปได้ตลอดจนปัญหา และ

ลักษณะของวัตถุประสงค์ที่ดี

1. วัตถุประสงค์ต้องชัดเจน และมีการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่องด้วย ต้องมีการกำหนดถึงสัมฤทธิ์ผลของแผน
2. ต้องเป็นวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักขององค์กรหรือของหน่วยงานนั้นๆ
3. มีแนวทางที่จะทำให้งานนั้นๆสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้
4. เป็นวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสถานภาพของหน่วยงานในอนาคต

วัตถุประสงค์ของงานบำรุงรักษา

- วัตถุประสงค์ของงานบำรุงรักษา คือ การดูแลรักษาเครื่องจักร และ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตหรืองานบริการ (เครื่องจักร โดยตรง และ เครื่องจักร ประกอบ) ให้สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ มีอายุการใช้งานยาวนาน โดยให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานบำรุงรักษาต่ำ และ ต้องให้เครื่องจักร อุปกรณ์ มีคุณสมบัติต่างๆ ดังต่อไปนี้

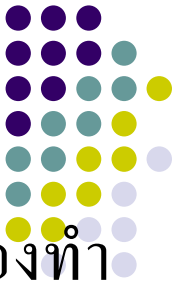
1. PERFORMANCE	สมรรถนะ
2. RELIABILITY	ความน่าเชื่อถือ
3. AVAILABILITY	สภาพพร้อมใช้งาน
4. EFFECTIVENESS	สัมฤทธิ์ผล
5. SAFETY	ความปลอดภัย

แผนงานบำรุงรักษา

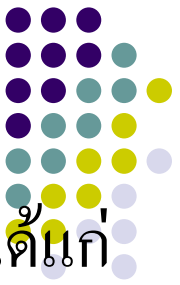
- แผนงานบำรุงรักษา แบ่งออกได้ดังนี้
  1. แผนงานบำรุงรักษาระยะสั้น ได้แก่ แผนรายวัน แผนรายสัปดาห์ และแผนรายเดือน
  2. แผนงานบำรุงรักษาระยะยาว ได้แก่ แผนรายปี แผน 3 ปี แผน 5 ปี
  3. แผนงานซ่อมเฉพาะ เช่น แผนซ่อมใหญ่ แผนซ่อมประจำปี แผนซ่อมเครื่องจักรสำคัญ
  4. แผนพัฒนางานบำรุงรักษา
  5. แผนทดแทนเครื่องจักร และอุปกรณ์

การเตรียมงานสำหรับการวางแผนงานบำรุงรักษา

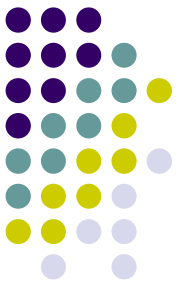
1. สำรวจปริมาณหรือจำนวนของเครื่องจักร อุปกรณ์ทุกชนิดที่ต้องทำการซ่อมแซม และบำรุงรักษาประกอบไปด้วยรายละเอียดต่างๆ เช่น ประวัติการซ่อม การเปลี่ยนชิ้นส่วน ชนิดของการซ่อม วิธีซ่อม (เช่น ซ่อมทางเครื่องกล ซ่อมทางไฟฟ้า) อะไหล่ และวัสดุบำรุงรักษา
2. ทำรายละเอียดต่างๆของงานซ่อม และงานบำรุงรักษาของแต่ละเครื่องจักร
3. จัดทำลำดับความสำคัญของเครื่องจักรและอุปกรณ์ทุกชนิดที่มีอยู่
4. ประเมินชั่วโมงการทำงาน ที่จะต้องใช้ในงานซ่อม และงานบำรุงรักษาของแต่ละรายการ (รายการต่างๆในข้อที่ 2)

การเตรียมงานสำหรับการวางแผนงานบำรุงรักษา

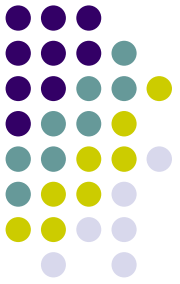
5. สำรวจทรัพยากรที่จะใช้กับงานบำรุงรักษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่กำลังคน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานซ่อม งบประมาณในแต่ละปี เพื่อจะได้ใช้ในการวางแผนความต้องการของทรัพยากรในอนาคต
6. ประเมินการใช้อะไหล่ การจัดหาอะไหล่ และวัสดุบำรุงรักษาของเครื่องจักรอุปกรณ์ทุกเครื่อง
7. จัดทำมาตรฐานหรือกำหนดมาตรฐานของงานบำรุงรักษา (รวมถึงการจัดทำคู่มือ ซ่อมเครื่องจักร)
8. จัดทำ หรือทบทวนระบบจัดเก็บข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลของการบำรุงรักษา

การเตรียมงานสำหรับการวางแผนงานบำรุงรักษา

9. ศึกษาระบบเอกสารต่างๆที่ใช้อยู่ และเกี่ยวข้องกับงานบำรุงรักษา เช่น ใบสั่งซ่อม ใบแจ้งซ่อม ใบสั่งซื้อ และใบเบิกจ่ายอะไหล่ ฯลฯ เพื่อปรับปรุงแบบฟอร์มให้ง่าย และไม่ซ้ำซ้อนกัน

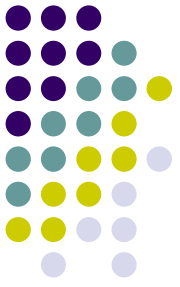
ข้อมูล

- การเก็บข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- การใช้ประโยชน์จากข้อมูล
  - การกำหนดมาตรฐาน
  - การวางแผน
  - การกำหนดต้นทุน
  - การตัดสินใจ

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดทำระบบข้อมูล

1. แหล่งที่จะได้ข้อมูล
2. แบบฟอร์มที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ความน่าเชื่อถือของข้อมูล
ข้อความหรือรายการบันทึกจะแตกต่างกันไปตามบุคคล
4. ภาระหน้าที่เพิ่มขึ้นจากงานบันทึก
มีส่วนร่วมในเรื่องการแบ่งงาน และการจัดองค์กร

สรุปประโยชน์ข้อมูลการบำรุงรักษา

1. ใช้ควบคุมบำรุงรักษา

- เป็นไปตามแผนหรือไม่
- เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่
- ควบคุมค่าใช้จ่ายในงานบำรุงรักษา ฯลฯ

2. ใช้ปรับปรุงแผน

3. กำหนดมาตรฐานและปรับปรุงมาตรฐาน

4. ใช้ปรับปรุงเทคนิคงานบำรุงรักษา